

استان تهران یکی از قطب های اصلی اقتصاد کشور است. تجمع کانون های عمده اقتصادی در این استان و موقعیت سیاسی - اداری و مرکزیت آن باعث شده است بخش عمده امکانات صنعتی و خدماتی در محدوده آن متمرکز شود. بخش کشاورزی نیز از جایگاهی چشم گیر در بافت اقتصادی آن برخوردار است.

منطقه تهران را از نظر موقعیت طبیعی و کشاورزی به دو ناحیه می توان تقسیم کرد :
ناحیه کوهستانی معتدل که در برگیرنده نواحی شمالی استان مانند بخش های فیروزکوه، دماوند، لواسانات، رودبار قصران، طالقان و بخش هایی از شمال ساوجبلاغ است که به علت ناهمواری های شدید سطح زمین، وضعیت نامساعد جوی و اقلیم سرد، مردم این ناحیه بیش تر به فعالیت های باغ داری و دام داری می پردازند و باغ های سیب، گوجه سبز، گیلاس، زردآلو و هلو از مهم ترین فرآورده های این ناحیه به شمار می رود.

ناحیه دیگر شامل دشت ها و کوه پایه های جنوبی البرز است که ورامین، ری، شهریار، رباط کریم، اشتهارد و بخش های مرکزی و جنوبی ساوجبلاغ در این ناحیه واقع شده اند. این ناحیه برای کشاورزی مساعد است، ولی در ناحیه هایی که در نزدیکی شوره زارها واقع شده اند، مشکلاتی در کار کشاورزی وجود دارد. محصولات عمده این ناحیه را گندم، جو، یونجه، ذرت علوفه ای، گوجه فرنگی، خیار، سبزی ها، سیب زمینی، نباتات علوفه ای، انگور، چغندر قند و پنبه تشکیل می دهد.
سطح زیر کشت فرآورده های سالانه استان 149&805 هکتار است که 122&007 هکتار آن به کشت محصولات عمده سالانه اختصاص دارد. سطح باغ های استان نیز 55&214 هکتار است که شامل درختان نهال و بارور است.

از نواحی مهم کشاورزی استان تهران می توان به رودبار قصران در شمال شرقی تهران اشاره کرد که اراضی حاصل خیز و باغ های پرشمار دارد. لواسانات در غرب شهرستان دماوند از دیگر نواحی کشاورزی تهران است که دارای زمین های حاصل خیز است. دره های این ناحیه نیز باغ های پرشمار دارد. در شهرستان کرج محصولاتی مانند چغندر قند، میوه و فرآورده های دامی تولید می شود.

دره ها و دامنه های بلندی های البرز با مراتع سرسبز و غنی، موقعیتی مناسب برای فعالیت های دام داری دارند. در سطح استان، دامداری هم در دشت ها و هم در نواحی کوهستانی و کوه پایه ای رواج دارد، ولی سهم آن همه در اقتصاد استان ناچیز است.

استان تهران یکی از کانون های عمده صنایع کشور است. برابر آخرین آمارهای منتشره، از 8&560 واحد صنعتی کل کشور، 3&295 واحد آن (40 درصد کل صنایع کشور) در استان تهران قرار دارد. بیش تر این صنایع در امتداد سه محور غربی، جنوبی و شرقی متمرکز شده است. هم چنین 44 درصد کارگران کارگاه های صنعتی کل کشور در استان تهران کار می کنند.

یکی از ارکان اصلی اقتصاد استان تهران صنایع ماشینی وابسته است که بیش تر آن ها به مونتاژ و تولید کالاهای مصرفی اشتغال دارند. توسعه این صنایع بیش تر در امتداد راه های ورودی به تهران به ویژه در مسیر تهران - کرج، تهران - دماوند، تهران - ساوه و تهران - قم است.

صنایع استان را برحسب نوع تولیدات می توان به گروه های زیر تقسیم کرد :

صنایع غذایی : شامل کارخانه قندسازی، روغن نباتی، لبنیات پاستوریزه، فرآورده های گوشتی، تصفیه قند، بیسکویت سازی، نان ماشینی، نوشابه سازی، کنسرو و مرباسازی و ... سهم این صنایع از کل صنایع مشابه آن ها در سطح کشور نزدیک به 30 درصد است.

صنایع نساجی و چرم : شامل ریسندگی و بافندگی پنبه ای و پشم، تریکو، کف پوش، فرش ماشینی، موکت، پتو، حوله، تهیه انواع پوشاک، کفش، چرم، کیف و چمدان که به تازگی تولید برزنت و الیاف نیز جزء این رشته از صنایع درآمدی است. سهم این رشته از کل صنایع هم رشته خود در کشور نزدیک به 50 درصد است.

صنایع کانی غیرفلزی : این رشته از صنایع، مصالح ساختمانی و لوازم بهداشتی خانه ها و شیشه، تهیه و تولید می کنند که کارخانه سیمان از جمله آن هاست. این صنایع 28 درصد صنایع کانی غیرفلزی کشور هستند.

صنایع فلزی : این رشته از صنایع، اتومبیل و مینی بوس، وانت، لوازم خانگی مانند بخاری، کولر، اجاق گاز، یخچال، ماشین لباس شویی و مانند آن ها و هم چنین مخازن تحت فشار، لوله پروفیل، و پنجره و بسیاری دیگر از فرآورده های فلزی را تولید می

کنند و در غرب تهران (دو سوی مسیر تهران - کرج) و شرق تهران (به سوی جاده تهران - آب علی) قرار دارند.

صنایع سلولزی : شامل مؤسسه هایی است که به تولید کاغذ، مقوا، کارتن، کیسه و پاکت کاغذی، کاغذهای بهداشتی و تولیدات چوبی مانند نئوپان، فیبر، کبریت و مداد اشتغال دارند.

صنایع شیمیایی و دارویی : شامل کارخانه ها و کارگاه هایی است که به تولید دارو، مواد بهداشتی، مواد ضد عفونی کننده، لاستیک و پلاستیک، رنگ های ساختمانی و صنعتی، پاک کننده های جامد و مایع، فرآورده های نفتی، روغن موتور و سموم دفع آفات نباتی اشتغال دارند.

صنایع برق و الکترونیک : شامل مؤسسه هایی است که به مونتاژ وسایل برقی و الکتریکی، تولید کابل، باتری و لامپ اشتغال دارند. تولیدات این صنایع در سطح استان، نسبت به دیگر گروه های صنعتی چشم گیر نیست، اما در مجموع کل کشور سهمی بسیار بالاتر از صنایع مشابه خود را در بر می گیرد.

از معدن های کل کشور نیز 4/15 درصد آن در محدوده استان تهران است. کانسارهای استان تهران را می توان به دسته های زیر تقسیم کرد :

معادن فلزی : شامل مس، سرب، مولیبدن، منگنز و آهن است؛ تقریباً همه منگنز استخراجی کشور از معادن منگنز استان تهران به دست می آید که در جنوب و جنوب غربی آن قرار دارند.

معادن غیرفلزی : در برگیرنده ذخایر سنگ آهک و دولومیت است.

معادن خاک نسوز : شامل کائولن (خاک چینی) است که 51 درصد تولید کل کشور از این استان استخراج می شود. معدن های سنگ گچ استان نیز دارای ذخایر بزرگ است؛ معادن نیتونیت و خاک صنعتی در بخش های شرق و جنوب شرقی استان کشف شده است.